

Православна вјеронаука у Републици Српској

Православна вјеронаука има веома дубоку традицију постојања код српског народа на простору данашње Републике Српске, Босне и Херцеговине. Прије, у вријеме османског ропства и аустроугарске окупације, постојала је јака брига за очување свог вјерског и националног идентитета. Ипак, о званичној и организованој вјерској настави у српским школама можемо да говоримо тек од тридесетих година XIX вијека. Први уџбеник за вјерску наставу који је сачуван, из 1868. године, био је *Кратка свештена историја за основне школе у Босанском вилајету*. После Првог свјетског рата вјеронаука је предавана у основним и средњим школама као равноправан и редован наставни предмет. Међутим, по завршетку Другог свјетског рата и проглашењем *Устава* из 1946. године вјеронаука није имала своје мјесто у васпитно-образованом систему Босне и Херцеговине.

Распадом бивше Југославије вјеронаука је враћена у наше школе септембра 1991. године, али као факултативни предмет који није оцјењиван. Као факултативни предмет, вјеронаука је остала до другог полугодишта школске 1992/93. године, када је званично, марта 1993. године, враћена у *Наставни план* Републике Српске као редован предмет – један час седмично и са нумеричким оцјењивањем. После двије године од враћања вјеронауке у школски систем покренута је од стране вјероучитеља иницијатива за израду *Наставног плана и програма*, који је био у употреби све до 2000. године. Те 2000. године састављен је нови *Наставни план и програм* од стране Катихетског одбора СПЦ, што је створило услове да се приступи писању уџбеника из Православне вјеронауке за све разреде основне школе. У школској 2000/01. години штампани су први уџбеници Православне вјеронауке за све разреде основне школе, што је олакшало и промијенило наставни процес. Трећи и тренутно важећи *Наставни план и програм* је припремљен од стране Катихетског одбора СПЦ, а одобрен од Министрства просвјете и културе

Републике Српске 2016. године. Према овом *Наставном плану и програму* урађени су и уџбеници који су у употреби од школске 2016/17. године. Према званичном *Наставном плану и програму за основну школу*, настава вјеронауке данас се у Републици Српској реализује један час седмично, од другог до осмог разреда, тј. кроз 36 часова, а у деветом разреду кроз 34 часа годишње. У првом разреду основне школе вјеронаука се не реализује. Од школске 2018/19. године предмет вјеронауке је сукцесивно враћена у средње школе Републике Српске, дакле, сваке школске године по један разред више и од школске 2021/22. године званично се реализује у свим разредима средњих школа.

У основним школама Републике Српске Православну вјеронауку је нпр. школске 2012/13. похађало 92,22% ученика, школске 2017/18. године 91,62% ученика, а 2021/22. године 92,16% ученика. Број ученика у средњим школама који похађа Православну вјеронауку у школској 2022/23. години је био 85,91%.

Ова статистика нам показује да интересовање за Православну вјеронауку не опада и да је готово исти у основним школама у последњих десетак година, са око 92 %, док је у средњим школама нешто мањи проценат, а вјерујемо да ће из године у годину бити повећан и овај број.

Током последње три деценије Православна вјеронаука је била од великог значаја за враћање нашег народа православној вјери. Да је заиста имала велику улогу у васпитању дјеце, може да потврди и велики број омладине који недељом и празницима све више посјећују своје храмове на богослужењима, па и учествују у њима.

Протојереј **Недељко Горановић**